

CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA O STREFĘ CZYSTEGO TRANSPORTU W KRAKOWIE

JAKIE SAMOCHODY WJADĄ DO SCT?

Samochody
zarejestrowane

**PRZED
1 MARCA 2023**

Od 1 lipca 2024

SAMOCHODY BENZYNOWE

minimum norma **Euro 1**
rok produkcji od **1992**

SAMOCHODY Z SILNIKIEM DIESLA

minimum norma **Euro 2**
rok produkcji od **1996¹**

Od 1 lipca 2026

SAMOCHODY BENZYNOWE

minimum norma **Euro 3**
rok produkcji od **2000**

SAMOCHODY Z SILNIKIEM DIESLA

minimum norma **Euro 5**
rok produkcji od **2010²**

Samochody
zarejestrowane

**PO
1 MARCA 2023**

Od 1 marca 2023

SAMOCHODY BENZYNOWE

minimum norma **Euro 3**
rok produkcji od **2000**

SAMOCHODY Z SILNIKIEM DIESLA

minimum norma **Euro 5**
rok produkcji od **2010³**

OD KIEDY DZIAŁA SCT? ILE LAT BĘDĄ MIAŁY WTEDY DOPUSZCZONE AUTA?

Strefa Czystego Transportu będzie funkcjonowała od 1 lipca 2024 r.

- Samochody benzynowe, zarejestrowane przed 1 marca 2023 r., wjadą do SCT jeśli będą miały mniej niż 32 lata (muszą spełniać normę Euro 1).
- Samochody z silnikiem Diesla wjadą do SCT jeśli będą miały mniej niż 26 lat (muszą spełniać normę Euro 2).

To mało rygorystyczne wymogi, których celem jest edukacja kierowców i wycofanie z ruchu najbardziej kopczących aut.

- Surowsze wymagania dla wszystkich aut zaczną obowiązywać od 1 lipca 2026 r. Wszystkie auta jeżdżące po Krakowie będą musiały wtedy spełniać wymogi emisyjne Euro 3 dla benzyny (najstarsze z nich będą mieć wtedy 27 lat) i Euro 5 dla Diesli (najstarsze będą mieć wtedy 17 lat).

Nawet po przyjęciu docelowych wymogów SCT będzie dopuszczać ruch starszych aut: nawet 27-letnich samochodów benzynowych i 17-letnich diesli

1. Dla samochodów powyżej 3,5 t rok produkcji minimum 1995

2. Dla samochodów powyżej 3,5 t rok produkcji minimum 2008

3. Dla samochodów powyżej 3,5 t rok produkcji minimum 2008

JAKIE SĄ WYJĄTKI?

Wymogami SCT nie są objęte następujące grupy pojazdów:

- motocykle, skutery, quady⁴;
- pojazdy historyczne, a więc najczęściej te z żółtymi rejestracjami⁵;
- pojazdy specjalne, jak nietypowe dźwigi, maszyny do wykonywania odwiertów itp. pojazdy, które zostały dostosowane do specyficznych potrzeb i wymagały w związku z tym ponownej homologacji i dopuszczenia do ruchu⁶;
- karetki, straż pożarna, pojazdy służb, wojska i kancelarii premiera, policji, inspekcji skarbowej, ABW itp., których pełna lista jest w Art. 39 ustawy o elektromobilności;
- pojazdy zarządców dróg lub pojazdy pracujące na zlecenie tych zarządców (a więc np. maszyny budowlane);
- pojazdy osób niepełnosprawnych specjalnie przystosowane do ich przewozu,
- autobusy szkolne (specjalne oznakowanie);
- osoby powyżej 70-tego roku życia po spełnieniu pewnych wymogów

JAK BĘDZIE DZIAŁAŁO WYŁĄCZENIE DLA 70-LATKÓW?

Uchwała o SCT w Krakowie przewiduje ulgowe potraktowanie seniorów.

Będą oni mogli prowadzić na obszarze SCT auta niespełniające wymagań SCT. Dla seniorów wprowadzono trzy warunki wyłączenia spod wymagań SCT:

- seniorzy ukończyli lub ukończą w 2022 r. 70 lat,
- auto stało się własnością lub współwłasnością seniora przed dniem 1.01.2023 r.,
- jeśli pojazd seniora nie spełnia warunków SCT, może on poruszać się po Strefie tylko, gdy senior kieruje pojazdem.

DLACZEGO AUTA Z SILNIKIEM DIESLA MAJĄ INNE WYMOGI NIŻ BENZYNOWE?

Wymogi dla Diesli są ostrzejsze, ponieważ samochody z tym silnikiem emitują więcej zanieczyszczeń.

Na przykład samochody Diesla Euro 3 emitują 22 razy więcej pyłów niż samochody benzynowe Euro 3 (dane z badań emisji samochodów w ruchu rzeczywistym, przeprowadzonych na 90 000 aut poruszających się po Krakowie).

Dopiero Diesle spełniające normę Euro 5 emitują znacząco mniej pyłu (6 razy mniej niż Diesle Euro 4 i 12 razy mniej niż Diesle Euro 3)⁷.

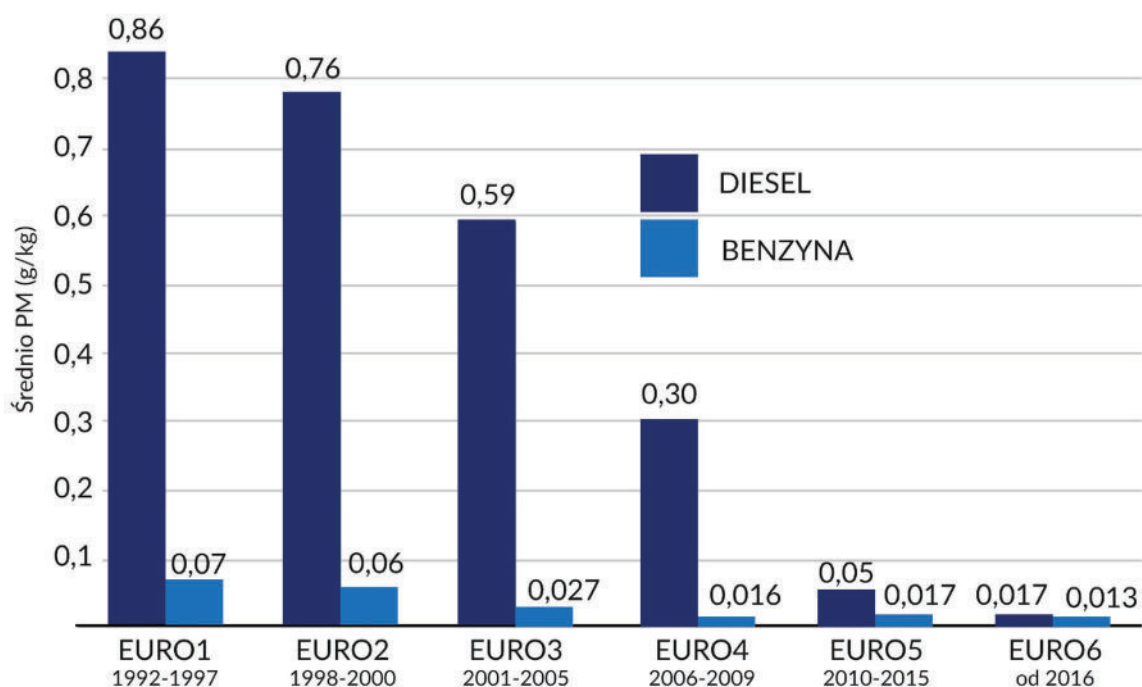
4. Motocykle i pojazdy samochodowe inne w klasyfikacji pojazdów określonej w załączniku nr 6 do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1849)

5. Pojazdy historyczne rozumiane zgodnie z definicją określoną w art. 2 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 621, 655)

6. Zgodnie z definicją określoną w art. 2 pkt 36 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym, w myśl załącznika nr 6 do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1849)

7. Raport z badań z emisji zanieczyszczeń przez samochody poruszające się po Krakowie: <https://www.bip.krakow.pl/plik.php?zid=275580&wer=0&new=t&mode=shw>

Rzeczywista emisja pyłu z samochodów z silnikiem Diesla i benzynowym w zależności od klasy Euro samochodu

CZY SCT WPŁYNIE NA JAKOŚĆ POWIETRZA?

Analizy wskazują, że auta objęte wymogami SCT odpowiedzialne są za aż 85% pyłów i 50% NOx emitowanych przez samochody w Krakowie.

Wylimitowanie z ruchu miejskiego starszych Diesli znacząco ograniczy ilość pyłów emitowanych przez samochody poruszające się po mieście, a także zmniejszy ilość emitowanych tlenków azotu.

Ruch samochodowy odpowiada na Alejach za 35% stężenia pyłów i aż 72% stężenia NO₂ (dane za 2018 rok, Program Ochrony Powietrza). Samochody najbardziej emisyjne zostaną oczywiście zastąpione innymi, ale te będą już emitowały o wiele mniej szkodliwych substancji.

Najgorsza jakość powietrza w Krakowie występuje na krakowskich Alejach Trzech Wieszczów, w centrum miasta, gdzie ruch samochodowy jest bardzo intensywny. W 2021 roku odnotowano tam aż 105 dni kiedy dzienna norma dla pyłu PM₁₀ była przekroczona. Na pozostałych 7 stacjach monitoringu jakości powietrza działających w Krakowie było to 60 dni lub mniej. Ta ogromna różnica pokazuje, że ruch samochodowy ma duży wpływ na jakość powietrza w mieście.

JAKI OBSZAR BĘDZIE MIAŁA STREFA?

Co do zasady granice SCT w Krakowie będą tożsame z granicami administracyjnymi miasta. Już teraz wiadomo jednak, że pojawią się pewne wyjątki.

Władze Krakowa przystąpią teraz do projektowania organizacji ruchu drogowego koniecznej do wprowadzenia wraz z utworzeniem SCT. Organizacja ruchu będzie uwzględniała możliwość zawrócenia dla samochodów niespełniających wymagań Strefy (a więc może się zdarzyć, że nawrócą już na terenie Krakowa), a także umożliwi np. dojazd drogą krajową nr 7 do autostradowej obwodnicy Krakowa, do węzła w Opatkowicach.

Ustanowienie SCT na dużym obszarze pozwoliło na przyjęcie mniej restrykcyjnych wymogów. Strefy obejmujące całe miasta zostały wprowadzone w wielu miejscach, np. Paryżu, Brukseli, Barcelonie, Stuttgarcie czy Zagłębiu Ruhry, gdzie duża strefa pokrywa całe miasta.

CZY STREFA OBEJMIE TEŻ OBWODNICĘ MIASTA?

Strefa w mieście prezydenckim, takim jak Kraków, może obowiązywać na wszystkich drogach, nawet na krajowych. Wyjątkiem są autostrady i drogi ekspresowe - tu regulacje SCT nie obowiązują na mocy ustawy.

Obwodnica Krakowa obecnie w części autostrada, a w części droga ekspresowa, wymaganiami SCT objęta nie będzie. Do tego organizacja ruchu, którą przygotowuje Kraków umożliwi dojazd do obwodnicy miasta drogami krajowymi. Jednak tylko dojazd do obwodnicy, a nie tranzyt przez miasto.

JAK BĘDZIE OZNAKOWANA STREFA?

Na granicach Strefy Czystego Transportu będą ustawione znaki drogowe D-54 i D-55, a więc znaki informujące o wjeździe lub opuszczeniu obszaru Strefy.

Dodatkowo władze Krakowa planują wykorzystanie Systemu Informacji Miejskiej aby dodatkowo oznakować obszar SCT, a przede wszystkim z wyprzedzeniem poinformować kierowców o tym, że zbliżają się do granicy SCT lub jak mogą Strefę ominąć.

KTO I JAK BĘDZIE EGZEKWOWAŁ PRZEPISY SCT?

Kontrolę samochodów pod kątem spełniania wymagań SCT może prowadzić policja i straż miejska.

Ułatwieniem przy kontroli ma być naklejka na szybie - dla aut jeżdżących po Strefie naklejka jest obowiązkowa. Władze Krakowa zakładają również wideo-kontrole, aby podnieść skuteczność Strefy. Sposób jej prowadzenia zostanie jednak dopiero określony. Obecnie na rynku istnieje wiele rozwiązań w tym zakresie.

CZY NAKLEJKA NA SZYBIE JEST OBOWIĄZKOWA?

CZY NAKLEJKA NA SZYBIE ZWALNIA Z KONTROLI?

CZY NAKLEJKA Z KRAKOWA BĘDZIE AKCEPTOWANA W INNYCH MIASTACH?

Samochód, który jeździ po Strefie musi być oznakowany naklejką. Ułatwia ona kontrolującym (policjantom lub strażnikom miejskim) rozpoznanie auta, które ma prawo poruszać się po SCT.

Co ważne naklejka wydana dla SCT w Krakowie będzie ważna w każdej SCT w Polsce, jeśli powstaną kolejne takie strefy. Naklejki wydawane w innych miastach będą zawierały takie same informacje ułatwiające kontrolę.

Co ważne, sam fakt posiadania naklejki na szybie nie oznacza, że auto może jeździć po SCT. Naklejka pełni rolę informacyjną. Otrzymać można ją dla każdego samochodu, ale jej posiadanie nie daje prawa wjazdu do SCT, jeśli samochód nie spełnia jej wymagań.

JAKI BĘDZIE MANDAT ZA ZŁAMANIE PRZEPISÓW?

Wjazd do SCT samochodem, który nie spełnia jej wymagań będzie więc traktowane jako wykroczenie drogowe, za które można otrzymać mandat w wysokości 500 zł.

CZY STREFA OZNACZA KONIECZNOŚĆ KUPNA NOWSZEGO SAMOCHODU? CZY LUDZIE NIEZAMOŻNI BĘDĄ MUSIELI ZREZYGNOWAĆ Z SAMOCHODU?

Nie. Po strefie nadal będą mogli jeździć stare auta z silnikiem benzynowym.

W 2026 roku, gdy regulacje Strefy będą obejmowały wszystkie auta, będą mogły wjechać do niej nawet 27-letnie samochody benzynowe (spełniające normę Euro 3).

Samochód będą natomiast musieli wymienić właściciele aut z silnikiem Diesla, które nie spełniają normy Euro 5 (rok produkcji 2010 lub starsze). A więc wymiany auta będzie musiał dokonać ktoś, kto ma Diesla, który w 2026 r. będzie miał więcej niż 17 lat. Warto jednak podkreślić, że osoby te mogą wymienić starego Diesla na stary samochód benzynowy.

Osoby mniej zamożne będą mogły nadal korzystać z samochodów i nie będą musiały kupować nowych aut. Taką możliwość daje dopuszczenie do ruchu starszych aut benzynowych.

CZY BĘDĄ DOPLĄTY DO NOWYCH SAMOCHODÓW?

Nie, takich dopłat nie przewidziano.

Ponieważ nie jest możliwe dofinansowanie zakupu używanych samochodów, regulacje SCT wchodzi w życie dopiero w połowie 2026 r. Do tego czasu stary samochód można sprzedać, a uzyskane w ten sposób pieniądze przeznaczyć na kupno innego auta. Sprzedając samochód z napędem Diesla można kupić nawet starszy samochód z silnikiem benzynowym, bo wymogi dla aut benzynowych są znacznie mniej rygorystyczne. Celem strefy nie jest likwidacja ruchu samochodowego, a jedynie ograniczenie ruchu tych aut, które emitują najwięcej zanieczyszczeń.